

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 86.075 van 16 maart 2000
in de zaak A. 86.221/VII-19.106.**

In zake : de n.v. METALEN DESCAMPS,
die woonplaats kiest bij
advocaten J. GHYSELS, P. FLAMEY en Partners,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Aarlenstraat 25

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat J. BERGÉ,
kantoor houdende te LEUVEN,
Naamsestraat 39, bus 1.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat de n.v. METALEN DESCAMPS op 20 augustus 1999 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van "het besluit van ir. Johan PAUWELS, afdelingshoofd a.i. afdeling milieuvergunningen d.d. 18 juni 1999, waarbij het beroep onontvankelijk was verklaard dat de verzoekende partij bij de Vlaamse regering ingesteld heeft op grond van artikel 23 van het Boemsaneringsdecreet tegen de beslissing van inspecteur-generaal ir. lic. jur. Wilfried DE NIJS d.d. 17 mei 1999 houdende conformverklaring van het beschrijvend onderzoek en aanmaning tot het indienen van een bodemsaneringsproject";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
P. SOURBRON;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen;

Gelet op de beschikking van 22 december 1999
waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 13 januari
2000;

Gehoord het verslag van Staatsraad
R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaten
J. GHYSELS en P. FLAMEY, die verschijnen voor de
verzoekende partij en van advocaat S. RAADSCHELDERS die,
loco advocaat J. BERGÉ verschijnt voor de verwerende
partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur
P. SOURBRON;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. Ontvankelijkheid van de vordering

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt
dat de vordering niet ontvankelijk is; dat er vooralsnog
geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen exceptie
uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een
uitspraak over die exceptie zich slechts zouden opdrin-
gen indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor
schorsing vervuld zijn;

2. Gegrondheid van de vordering

2.1. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.2.1. Overwegende, wat de tweede schorsingsvoorwaarde betreft, dat de verzoekende partij, samengevat, het volgende aanvoert :

De uitvoering van de bodemsanering heeft "ongemeen belangrijke financiële implicaties", waardoor het voortbestaan van de verzoekende partij, zijnde een familiaal bedrijf dat niet beschikt over voldoende eigen financiële middelen om de saneringskosten te dragen, in het gedrang zou worden gebracht.

In een in 1997 door een bodemsaneringsdeskundige opgestelde kostenraming worden drie sanerings-scenario's onderscheiden. Volgens het goedkoopste scenario -dat intussen achterhaald is door de feiten- zou de sanering van de verontreinigde percelen ongeveer 4,6 miljoen Bef. bedragen. Bij een duurder alternatief zouden de kosten oplopen tot ongeveer 7,1 miljoen Bef., terwijl met de keuze voor een maximalistische saneringsmethode een bedrag van ongeveer 28,1 miljoen Bef. gemoeid zou zijn. Bij de geraamde bedragen moeten telkens nog de kosten gerekend worden voor de verwijdering en verwerking van de afvalstoffen die op de verontreinigde site aanwezig zijn en van de ontmanteling van een schrootschaar en van andere bijbehorende installaties.

Volgens een geactualiseerde kostenraming door dezelfde bodemsaneringsdeskundige zouden de saneringskosten om en bij de 20 miljoen Bef. bedragen. Bij dat bedrag moeten nog de kosten gerekend worden voor verschillende bijkomende werkzaamheden ten bedrage van ongeveer 3,5 miljoen Bef.

Voorts wordt in het verzoekschrift tot schorsing nog het volgende uiteengezet :

'In zijn arrest nr. 81.070. van 17 juni 1999 heeft Uw Raad reeds gezegd dat een aanmaning tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek er niet toe verplicht een bodemsanering uit te voeren doch deze enkel oplegt een beschrijvend bodemonderzoek te laten uitvoeren;

Dat a contrario hieruit volgt dat, wanneer zoals in casu het in het administratief beroep bestreden besluit een beschrijvend onderzoek conform verklaart en tot de 'bevinding' komt dat er op verscheidene plaatsen een 'ernstige bedreiging' bestaat in de zin van de decretaal bepaalde historische bodemverontreiniging, met verplichting tot het indienen van een bodemsaneringsproject en weergave van de termijnen waarbinnen de saneringsmaatregelen zullen worden genomen, er onbetwistbaar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel voorhanden is.

Het is bijgevolg deze verplichting die de rechtstoestand van verzoekende partij onverwerpelijk bepaalt.

Dat er moet gesaneerd worden ligt derhalve vast, indien de beroepsoverheid zich niet buigt over het administratief beroep waarin de 'ernstige bedreiging' door verzoekende partij wordt betwist. Alle latere handelingen zullen loutere gevolgen zijn van deze beslissing. Het latere saneringsproject betreft immers enkel de werkwijze en termijnen van de sanering, waarvan de beslissing reeds genomen is. Alle latere beslissingen van OVAM inzake al dan niet goedkeuring van het saneringsproject zullen hoogstens gevolgakten zijn van de conformiteitsverklaring van het beschrijvend onderzoek en de verplichting tot het indienen van een saneringsproject. In zijn arrest nr. 73.648 van 14 mei 1998 heeft Uw Raad overigens reeds gezegd dat het de vaststelling van een ernstige historische bodemverontreiniging is die de gevolgen teweeg brengt die als moeilijk te herstellen worden ingeroepen (T.M.R. 1998, 372).

In geval van schorsing zal de beroepsoverheid gehouden zijn het dossier opnieuw te onderzoeken (ten gronde), rekening houdend met de uitdrukkelijk

opgeworpen betwisting dat er terzake sprake is van een 'ernstige bedreiging' zoals bedoeld in het BSD, opdat bij historische verontreiniging de noodzaak en verplichting zou ontstaan om tot sanering over te gaan.

De gevorderde schorsing is bijgevolg noodzakelijk om het quasi-onherstelbaar nadeel dat het gevolg is van de door OVAM gevorderde sanering tegen te gaan";

2.2.2. Overwegende dat de repliek van de verwerende partij als volgt kan worden samengevat :

- Het nadeel vloeit niet rechtstreeks voort uit de bestreden beslissing omdat de verplichting tot bodemsanering thans nog niet definitief vaststaat :

- * de historisch verontreinigde gronden waar bodemsanering moet plaatsvinden worden niet aangewezen door de OVAM maar wel door de Vlaamse regering overeenkomstig artikel 30, § 2, van het bodemsaneringsdecreet op grond van 'een individuele evaluatie per verontreinigde site, aan de hand van de in art. 2, 3° opgenomen criteria en op grond van een risico-analyse'.

- * daarenboven moet, vooraleer tot de effectieve uitvoering van bodemsaneringswerken te kunnen overgaan, ook nog het bodemsaneringsproject conform verklaard worden; tegen die beslissing zal opnieuw een administratieve beroepsprocedure uitgeput kunnen worden.

- * de OVAM dient ten slotte ook een nieuwe formele beslissing tot het uitvoeren van bodemsaneringswerken te nemen waartegen opnieuw overeenkomstig artikel 23 van het bodemsaneringsdecreet administratief beroep zal kunnen worden aangetekend.

- * de verplichting tot het uitvoeren van bodemsaneringswerken is afhankelijk van de kostprijs van die werken; in de artikelen 8 en 35 van het bodemsaneringsdecreet is het BATNEEC-principe vervat volgens hetwelk de saneringsmaatregelen 'in overeenstemming (dienen) te zijn met de stand van de techniek en zij

daarenboven geen onredelijke hoge kosten (mogen) meebrengen'; aangezien uit de door de verzoekende partij bijgebrachte kostenramingen blijkt dat 'de vereiste sanering wel degelijk grote kosten met zich brengt' bestaat de kans dat de verzoekende partij niet verplicht zal worden om effectief tot gehele of gedeeltelijke bodemsanering over te gaan.

* de kosten van een eventuele sanering kunnen verhaald worden op de saneringsaansprakelijke die de verontreiniging heeft veroorzaakt; van de aansprakelijke kan zelfs een voorschot gevorderd worden of kan het stellen van een financiële zekerheid geëist worden.

- Het nadeel is te wijten aan de eigen handelwijze van de verzoekende partij. Aan de basis van de bestreden onontvankelijkverklaring ligt immers een fout of onzorgvuldigheid van de verzoekende partij die heeft nagelaten alle wettelijke formaliteiten te vervullen. Daarenboven zou de verzoekende partij zelf de veroorzaker zijn van de vastgestelde bodemverontreiniging zodat de verplichting tot het uitvoeren van bodemsaneringswerken 'het loutere en logische gevolg van het eigen (al dan niet zorgvuldig) handelen' is.

- Het nadeel is niet moeilijk te herstellen. De verplichting tot het uitvoeren van de saneringswerken, dat neerkomt op een louter financieel nadeel, kan hersteld worden door een arrest ten gronde. De bewering dat het voortbestaan van de vennootschap in het gedrang komt wordt niet met voldoende concrete gegevens bewezen.

- Het nadeel is louter hypothetisch omdat de schorsing (en de nietigverklaring) van de bestreden onontvankelijkverklaring de verzoekende partij enkel een voordeel kan opleveren indien het administratief beroep ook gegrond zou worden bevonden. De verwerende partij acht

die kans, gelet op de gegevens van het betrokken bodem-saneringsdossier, echter klein;

2.3. Overwegende dat de desbetreffende schor-singsvoorwaarde niet is vervuld om de volgende redenen:

2.3.1. Het besluit van 17 mei 1999, dat door het bestreden besluit bevestigd wordt, houdt vooreerst in dat het beschrijvend bodemonderzoek dat met betrekking tot de bovenvermelde gronden van de verzoekende partij werd uitgevoerd, conform wordt verklaard aan de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet.

Voorts wordt in het besluit van 17 mei 1999 vastgesteld dat uit dat onderzoek blijkt dat "ter hoogte van de bovengrondse opslag voor stookolie op perceel 67 t ... een drijfslag (is) aangetoond" die als een ernstige bedreiging wordt aangemerkt.

Voorts blijkt de bodem op diverse plaatsen verontreinigd te zijn met zware metalen en minerale olie. Die verontreiniging vormt echter alleen "ter hoogte van het bos en natuurgebied op percelen 65 t en 65 v" een ernstige bedreiging, "met name voor de ontwikkeling van een evenwichtige fauna en flora".

Ten slotte wordt gesteld :

"Gelet op de aanwezigheid van een drijfslag dient het bodemsaneringsproject (te) worden ingediend uiterlijk vier maand na ontvangst van dit besluit. In het bodemsaneringsproject dienen overeenkomstig de bepalingen van het bodemsaneringsdecreet de termijnen (te) worden weergegeven waarbinnen maatregelen zullen worden genomen".

2.3.2. Het enige directe rechtsgevolg dat uit dit besluit voor de verzoekende partij voortvloeit is dus de verplichting binnen vier maanden een bodem-saneringsproject in te dienen.

Luidens artikel 15, § 1, van het bodem-saneringsdecreet stelt een dergelijk project "de wijze vast waarop een bodemsanering wordt uitgevoerd".

2.3.3. Luidens de artikelen 35 en 16, § 1, van het bodemsaneringsdecreet dient een bodemsaneringsproject onder meer de volgende gegevens te bevatten :

- "- (...)
- de verschillende relevante technische mogelijkheden om de bodemverontreiniging te behandelen;
- een raming van hun kostprijs;
- een aanduiding van hun impact op het leefmilieu en van de resultaten waartoe zij zullen leiden, rekening houdend met de bepalingen van artikel 7 en artikel 8 en met de eventuele beperkingen die zij zullen meebrengen bij het toekomstig gebruik van de verontreinigde gronden;
- de maatregelen die de opsteller van het project voorstelt te nemen overeenkomstig de bepalingen van artikel 7 en artikel 8;
- (...)"

Pas later spreekt OVAM zich blijkens de artikelen 35 en 17, § 1, van het decreet uit over de conformiteit van het project met de bepalingen van dit decreet.

OVAM kan tevens "aanvullingen of wijzigingen" opleggen, waarna het aangepaste of gewijzigde project opnieuw aan OVAM moet worden voorgelegd (art. 17, § 2, van het decreet).

Daarna wordt het conformiteitsattest of de stilzwijgende conformverklaring ter kennis gebracht, van onder meer de persoon die tot sanering verplicht is (art. 17, § 3).

Tegen die conformverklaring kan vervolgens bij de Vlaamse regering een administratief beroep worden ingesteld, onder meer door de saneringsplichtige (art. 18).

2.3.4. Het is dan ook pas op dat ogenblik dat definitief blijkt welke saneringsmaatregelen moeten worden uitgevoerd en binnen welke termijn dit moet gebeuren.

Bijgevolg zal slechts dan pas duidelijk zijn welk concreet nadeel een en ander in hoofde van de saneringsplichtige dreigt te veroorzaken.

De uiteenzetting dienaangaande door de verzoekende partij is dan ook voorbarig.

Er wordt dan ook niet aangetoond dat uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit voor de verzoekende partij een moeilijk te herstellen ernstig nadeel voortvloeit;

2.4. Overwegende dat de vaststelling dat aan de tweede voorwaarde gesteld door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet is voldaan, volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien maart tweeduizend, door :

de H. R. STEVENS, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
de H. K. VANHOUTTE, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VANHOUTTE.

R. STEVENS.